

PORTAVEU DEL GRUP CASTELLONENC D'ESTUDIS

CLUB D'ESTUDIANTS

REGISTRE ASSOCIACIONS N.º 483

CASTELLÓ DE LA PLANA

EDITORIAL

REPRESA

Quan després d'un any llarg de silenci tornem a fer sentir la nostra modesta veu, la paraula que millor i amb més fidelitat pot descriure el sentit vertader que cal donar al final d'aquest silenci, és la que encapçala aquestes línies.

REPRESA. Represa d'una feina i d'un contacte que es va trencar per causes que ara no fan al cas i que només han estat possible superar, ens hem afanyat a restablir.

Represa d'una obra d'enaltiment de la nostra pròpia llengua, què ha estat sempre objecte de la nostra més predilecta dedicació.

Represa d'una tasca de desvetllament del nostre cos social, al qual correspon en realitat la darrera paraula sobre l'esdevenidor.

Represa d'una activitat al servei del nostre País, al qual pertanyem i al qual ens devem plena ment.

Aquests tres conceptes: llengua, cos social i País, van constituir el camp d'acció de la nostra anterior etapa i ho continuaran constituint en l'actual.

Som joves: tenim coses que dir a la nostra joventut i continuarem dient-les amb el nostre estil clar, net i obert de sempre, la cara al vent i el cor al vent. Es podrà estar o no d'acord amb nosaltres però, honradament, no es podrà dubtar de la nostra bona fe i de la rectitud de la nostra intenció.

Com sempre, les nostres pàgines resten obertes a totes les opinions responsables. Considerarem tot suggeriment; acollirem tota crítica constructiva que se'ns faci. En una paraula: no volem monologar. Estem convençuts que allò de "dialoguem" és quelcom més important que una paraula bonica que està de moda. Sabem que el diàleg sincer, lliure i en pla d'igualtat, és la millor manera de trobar solucions raonables als problemes que tenim plantejats.

I en aquesta línia de diàleg, amb les mans obertes, sense amagaments i amb el nostre millor esperit de superació, us diem:

- idees -

DRETS HUMANS. Quin parlar és aquest?, a on són aquests drets?.

Qui són els que no tenen prou pa per a menjar, si a tots els llocs hi ha plans de desenvolupament?

Qui són els que no creuen en Déu, si pertot arreu els creients estan plens d'amor.... al poder o als diners?

Qui pateix per la pau, si hi han guerres que la mantenen?

Qui te por pels xiquets, si el que els enem a deixar és un món nou, esterilitzat pel foc radiactiu dels esclats nuclears?

NO, no patiu, la justícia està encarnada a la terra. Hi han institucions, hi han repúbliques, hi han regnes, hi han dictadors, hi han imperis, hi han cabdills. I tots agafant la guerra per arma (la guerra social, política, econòmica, o simplement guerra) la enlairen i lluiten amb ella per defensar la PAU.

La pau d'una situació establerta, d'un condicionament planificat, d'una llibertat per a ells.

Lluiten per mantenir l'existència d'una gent que només posseísca la seua capacitat de treball; lluitem per "redimir-la" donant-li treball i sotmetent-la pel seu treball viu al servei del treball acumulat com a mitjà de conservar i incrementar el seu valor de canvi.

I encara ens rasonen les paraules dites a l.832 (Mirari Vos, núm. 13.Col.Enclav. A.C.E.) "Han estat divulgades, en escrits que corren pertot arreu, certes doctrines que tiren per terra la fidelitat i la submissió que es deu als Prínceps, amb la qual cosa es fonamenta el foc de la rebel·lió..... Per tant, els qui amb ignominioses maquinacions de rebel·lió s'allunyen de la fidelitat que deuen als Prínceps, i volen arrancar-los l'autoritat que tenen, escoltin com clamen contra ells tots els drets divins i humans."

Però, qué mengen....? a on està el pa?

Més ressó. Pius IX escriu en Quanta cura, núm 3: "Alguns, posant al marge totalment els santíssims i certíssims principis de la raó, s'atreveixen a dir que la voluntat del poble, manifesta da en l'anomenada opinió pública, o d'una altra manera, és la suprema llei, lliure de tot dret diví o humà"

Quantes votacions hi hagué al Concili?

Els desheretats no tenen dret.

Perquè "siga, puix, el primer principi, i com a base de tot, la realitat és que no hi ha altre remei que acomodar-se a la condició humana; que en la societat civil no poden tots ésser iguals, els alts i baixos..... ha posat en els homes la naturalesa mateixa, grandíssimes i moltíssimes desigualtats (Rerum Novarum) "El comunisme d'avui, d'un mode més accentuat que altres moviments similars del passat, conté en ell una idea de falsa redempció. Un pseudo-ideal de justícia, d'igualtat i de fraternitat en el treball, penetra tota la seua doctrina i tota la seua activitat de cert fals misticisme que comunica a les masses aflagados per promeses falaces, un ímpetu i entusiasme contagiosos, especialment, en uns temps com els nostres, en que la defectuosa distribució dels bens d'aquest món ha portat una misèria quasi desconeguda" (Divini redemptoris, núm. 8).

Han passat els anys i moltes coses, i el món ha corregut molt

des de que es van escriure aquestes coses; avui llegim a Joan XIII o a Pau VI.....

Si, bé, però donem de menjar al qui té fam. !Que difícil!

Tot ha estat comentari. Ja hem superat aquest estat de coses, o almenys quasi. Ho tenim tot clar. Sabem a on anar.

Però, siguem sincers als cristians veritaders. Anem amb la justícia a la mà, i repartint-la en aplotons de mans, als altres. Patim un greu perill. Potser que el Crist se'n escape de les mans.

PUNYENT

AMB RESPECTE I AMB IRA

El diari ABC de Madrid publica amb data 24-2-68 un article del seu director Torcuato LUCA DE TENA, sota el títol que encapçala aquestes línies, el qual, amb la deguda autorització, reproduïm.

Amb respecte i amb ira, sense fe i sense auditori, em plau monologar avui sobre la Universitat. Amb respecte, perquè el tema ho exigeix. Amb ira, per la meua manca de fe. Sense fe, perquè el meu soliloqui flueix vers l'enorme caudal de paraules, paraules -belles i inútils paraules- que ja han estat dites. Sense auditori, perquè no tinc que adreçar-me als estudiants responsables que volen estudiar i no poden, ni als irresponsables que poden estudiar i no volen, ni als professors que desitjan ensenyar i no saben, ni als que saben i no els deixen, ni als que els deixen i no ensenyen, ni a les forces de l'ordre que presideixen cada dia el desordre, ni als degans sense manament, ni als rectores que no regeixen, ni al ministre del ram, ni tan sol a aqueixos pares d'universitaris que veuen com va passant el temps en el qual els seus fills deurien assolir el bagatge de coneixements i la formació DELS QUE DEPÉN TOTA LA SEUA VIDA FUTURA..... sense que arriben a conèixer l'emulació pels millors, la passió pel treball, el gust per les assignatures, l'amor a una professió i el respecte a uns mestres.

A ningú d'ells vull adreçar-me, car les meues paraules són tan inútils per a assolir el fi desitjable com les assignatures que s'expliquen sense tenir un llibre de text, com els degans que no exigeixen als professors un pla d'estudis, com els professors que no van a classe,

com els alumnes que organitzen "sentadas", com les càrregues indiscriminades a tiris i troians, com les assemblees lliures, com les assemblees autoritzades, com les llistes que rep i publica la Promesa d'estudiants marxistes on les que, de vegades, ni són un sol dels que hi estan ni estan un sol dels que en són, com les càtadres que no es cobreixen durant dècades, com les grotesques vagues de fam, com els suspensos d'assignatures que no han estat explicades, com els aprovats de les que no han estat ensenyades, com el sacrifici econòmic, en fi, d'unes paires que envien els seus fills a la capital per a que es facin homes de profit, ignorants que els envien a centres de subversió, escoles d'arts dolentes, spill de malesores, a on podran seguir, si els plau, amb no poc aprofitament, cursos de folgança, revoltes i guirigai, per acabar doctorant-se brillantment en ineptitud.

Quan el dia de demà les empreses triaran els seus tècnics, l'Estat els seus polítics, els hospitals els seus metges, el fòrum els seus lletrats i les sociatats els seus experts, haurà que cercar-los, si Déu no hi posa remei, entre les promocions anteriors o posteriors a les que avui estan formant-se (pordó: doformant-se) entre unes parets que d'universitat..... no en tenen més que el nom.

UAB

(No cal afegir-hi cap comentari. S'exposa un estat de coses de tots més o menys conegut, s'apunten unes causes, i cada u pot treure les conseqüències que jutgi avinents).

A L V E N T

Any V - 2ª època - nº16

Portavou del GRUP CASTELLONENC
D'ESTUDIS (Club d'Estudiants)
Inscrit en Registro d'Associacions,
nº8 local, 1058 nacional.

Amb llicència eclesiàstica

Redacció: Apartat 207

Impressió: Tallers Gràfics del
Palau Bisbal, i per gentilesa
de l'Associació "L'Avantguarda"

C. M. E. L. O. De La F. B. N. M. Maig 1968

S U M A R I

EDITORIAL (REPRESA)

IDEES

"Punyent"

I CENTENARI DE LA NAIXENÇA DE POMPEU FABRA

Albert Sánchez-Pantoja i Domínguez

DADES IMPORTANTS EN LA VIDA I OBRA DE MESTRE FABRA

Comissió Organitzadora de la Comemoració del Centenari

LES MINORIES I EL POBLE

Agustí Ventura

QÜESTIONS CIVILS

V. Álvarez

ELS EMPRESARIS INDUSTRIALS VALENCIANS

Vicent de Miquel i Diego

CASTELLÓ ACTUALITAT: FESTA PLENA

Vicent Pasqual

QUÈ ÉS EL CLUE

Josep Manuel Segarra i Comas

PROBLEMES DE L'INSTITUT

Joan Manuel Pilar

INFORMACIÓ COMARCAL

PÀGINA POÈTICA

LA NOVA CANÇÓ

Frederic M. Rivas i Garcia

LA GUERRA EN EL CINE

Carles Guitart

CONSELL DE REDACCIÓ

Mn. Joaquim Amorós Pvre.

Albert Sánchez-Pantoja i Domínguez

Frederic M. Rivas i Garcia

AL VENT no es ven al públic. És el
Butlletí intern del G.C.E.F. per als
seus socis, amics i protectors.

I CENTENARI DE LA NAIXENÇA DE POMPEU FABRA

El passat dia 20 de febrer es va complir el primer centenari de la naixença de Pompeu Fabra, figura senyera de la nostra filologia, arquitecte de la unitat de la nostra llengua i impulsor de la seua depuració i normalització. En aquest i en successius números d'AL VENT anirem desenrotllant la vida i obra del nostre eminent gramàtic, cer a tota la nostra àrea lingüística ha estat designat 1968 com "l'any Fabra", i el nostre butlletí vol adherir-se plenament a l'homenatge nacional que ha estat organitzat. Castelló de la Plana que ja va constutuir-se en portavou cultu

tura que tan activament va prendre part en aquell transcendental acte, Castelló, repetim, torna avui a ésser portavou del País per a tributar homenatge a l'home que més eficaçment ha treballat per l'enaltiment del nostre idioma.

Patrocinada per les més característiques entitats culturals de Castelló, ha estat constituïda una Comissió de l'homenatge de Castelló a Pompeu Fabra.

Col·laboren amb el nostre Grup Castellonenc d'Estudis: els altres grups del CLUE, Centre Excursionista de Castelló, O.A.R., Societat Castellonense de Cultura, J.A.R.C. Agrupació d'Estudiante Castello-

nencs, Cursos de Llengua Valenciana de la Casa de la Cultura, i (encara pendent de l'aprovació de la seua Junta) Ateneu de Castelló. Sabem també que són nombroses les entitats culturals de València, Xàtiva, Vila-Real, Alcoi, Alacant, etc. que s'adheriran a la nostra iniciativa, i ja anirem informant complidament de tot. Encara que no completament detallat, podem oferir un esquema del que constituïran els actes a Castelló. En primer lloc es celebrarà a la Casa de la Cultura (cap al mes de maig) un cicle de conferències a càrrec de figures de la nostra intel·lectualitat com són en Joan Ballester, en Manuel Sanchis Guarnier i d'altres que anirem anunciant.

També al mes d'abril i amb motiu del dia del llibre, el Centre Excursionista dedica

rà especialment la seua parada de llibres a l'obra de Mestre Fabra. Es convocaran els Premis Extraordinaris "I Centenari de la Naixença de Pompeu Fabra", per a estudiants i de participació lliure, amb dotació i dotació en metalfic que ja anunciarem al proper nº d'AL VENT. Es celebraran a diversos centres docents i culturals de Castelló i

ral del País Valencià l'any 1932 quan amb la presència personal del mestre Fabra van ésser acceptades les Normes Ortogràfiques per ell elaborades i tot seguit promulgades per l'Institut d'Estudis Catalans, per totes les entitats culturals del País encapçalades per la gloriosa Societat Castellonense de Cul

l'obra, col·loquis sobre Fabra i la seua obra; el fi perseguit serà donar a conèixer a la nostra joventut qui va ésser i què va fer Pompeu Fabra. També la nostra Nova Cançó tindrà cabuda entre els actes programats.

En fi, totes les suggerències, adhésions i col·laboracions seran ben vinguts.

Pensem que en la celebració d'a-

questa efemèride que tant ens obliga i tant ens uneix a tots, enaltir Mestre Fabra és tant com enaltir el nostre idioma.

Dit d'una altra manera: La lluita per la plenitud de drets de la nostra llengua, és el millor homenatge que puguem tributar a la memòria de Pompeu Fabra.

Albert SÀNCHEZ-PANTOJA

---ooo0ooo---

DADES IMPORTANTS EN LA VIDA I OBRA DE MESTRE FABRA

20 de febrer de 1868

Va nèixer a la vila de Gràcia (avui forma part de Barcelona).

1891

Va acabar la carrera d'enginyer industrial. Publicació de "Ensayo de Gramàtica de Catalán moderno". Es va incorporar a la redacció de la revista L'Avanç.

1896

Fou promiat als Jocs Florals de Barcelona el seu treball "Contribució a la gramàtica de la llengua catalana", publicada dos anys més tard.

Després es va casar i va anar a Bilbao com a catedràtic de Química de l'Escola d'Enginyers Industrials de la capital del País Basc.

1906

Vivint encara a Bilbao, va tornar a Barcelona per a participar en el "I Congrés Internacional de la Llengua Catalana", en el qual va destacar per la seua preparació i tenacitat.

1911

Publicació de les seues "Qüestions de Gramàtica Catalana". Aleshores, Prat de la Riba (president de la Mancomunitat de Catalunya) el va demanar el retorn a Barcelona per a incorporar-se a la secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. També va ocupar la càtedra de Llengua Catalana creada per la Diputació.

31 de gener de 1913

Aparició de les "Normes Ortogràfiques" de l'Institut d'Estudis Catalans, inspirades en gran part per Fabra. Alguns escriptors ja majors es van oposar en principi a aquestes Normes; entre ells figures Francesc Mathou, el Pare Fullana de València i Mossèn Antoni Me Alcover de Mallorca. Fabra, amb tenacitat i caballero

sitat, al final va guanyar la partida. Des de 1917, per ordre de Prat de la Riba, les Normes eren incorporades a tots els documents oficials redactats en català.

1918

Fou editada per l'Institut la "Gramàtica catalana" de Fabra.

1924

Apareix la primera sèrie de les seues "Converses Filològiques", preciosa orientació per a l'ús adequat de l'idioma.

1932

Es nomena president del Patronat de la Universitat Autònoma de Barcelona. El govern de la Generalitat de Catalunya el va nomenar Director General de Cultura.

El mateix any, va venir a Castelló de la Plana per a assistir a l'Acte d'acceptació de les Normes Ortogràfiques per part de les entitats culturals valencianes que encara no ho havien fet.

Tambe en aquest any va aparèixer el "Diccionari Ortogràfic de la Llengua Catalana", que conté 54.000 paraules amb les corresponents definicions, declarat oficial per l'Institut d'Estudis Catalans.

1939

Va prendre el camí de l'exili i va anar a residir a Prada.

1946

Va presidir a Montpeller els Jocs Florals de la Llengua Catalana i nomenat "Doctor Honoris Causa" de la Universitat d'aquella ciutat.

25 de desembre de 1948

Va morir a Prada, pocs dies després de l'homenatge col·lectiu amb motiu dels seus 80 anys.

Les Minories i el Poble

Si llencem una mirada una mica distingudament pel panorama present que ofereix el nostre País Valencià ens adonarem de seguida que per tot arreu es nota una presa de consciència en tots els aspectes. Les classes de pensament més en tornen la mirada cap al propi País.

Penán ha dit en AFO de Madrid que la decadència de la literatura catalana coincideix amb la reparació de la literatura del poble. I això es podria estendre a altres esferes de la vida. El nostre poble ha patit un oïlit de més de trescents anys, i els homes d'avui ja veiem que això dura més.

A l'Estat mitjàna la nostra literatura assolí el seu punt culminant, perquè era eminentment popular. De seguida, et vindrà a la memòria, amic lector, la poesia trovadoresca, encara que dita en principi en una llengua catalana, com era el provençal, i feta per a catalans; però, que diríem dels juglars que cantaven per al poble montant les fites de l'amor noble o els temes "catalans" o "catalans" contra coses i persones, on s'aplaivien la veta satírica del poble? Però, si ara a altres esferes literàries, veurem una literatura religiosa clarament destinada al poble ambill del Març, quedava per als saturs) com es la de Ramon Llull, sor Isabel de Villana, Francesc d'Ximenis, Sant Vicent Ferrer, i tanta d'altres, i en el teatre religiós una bona mostra és el avui encara tan popular Misteri de la Mare de Déu de l'Assumpció d'Elx. No deixa d'ésser simptomàtic que el primer que es passava al castellà fora un home format en el renaixement italià i el introductor d'un metro estrany a les literatures hispàniques, l'endecasílab; parlo clar està de Roscán. Inclús tota la literatura castellana d'aquell segle XVI, com he assenyalat Penán estava escrita per a minories cultes si d'exceptus per exemple la novel·la, la picaresca i alguns detalls dels grans escriptors: quina diferència dels romances cavallerescos de l'Estat Mitjàna, i els del segle XVI, "fets a encàrrec"!

Durant més de trescents anys les nostres minories cultes s'apartaren del poble, i es va caure en la decadència intel·lectual més completa. En Catalunya, el romànticisme, una volta a lo popular, va produir una prometedora "Renaixença" Als literals de "barretina i esparanya" s'enduïen els premis dels

Jocs Florals, i la minoria intel·lectual es va bocal cap a la restauració del seu patrimoni cultural. En el País Valencià, açò va fracassar per culpa de l'indiferència d'uns i la manca de visió d'altres.

Les minories van anar abandonant el nostre poble. Primerament foren el aristòcrates, quan en acabar-se la guerra de les Germanies els menestrals i petits propietaris quedaren aïllats. Regla ha assenyalat com en els col·loquis de les dames valencianes que es conserven abans de les Germanies la senyora parla català i la serventa castella, paix segurament és immigrant, i després de 1.522 passa el roves, per a la senyora ja no resulta ni parlar català. Per altres circumstàncies l'Església va anar deixant d'enprar la llengua del poble: gran quantitat de sacerdots castellans vingueren a convertir moriscos i ací s'afinaren. Durant el segle XVI, l'Església va anar emprant cada vegada més el castellà. Tot açò va anar creant la consciència de que el vernacle, el valencià, era el bast, el vulgar, i inclús ara certa burgesia enriquida te a menys parlar la llengua del país.

Donbia afegador com en tant de temps, el nostre poble, sè, ha quedat fidel a la seua essència: En els sants d'Escalante, el poble deia "cents" als qui volien apartar-se d'ell: i per desgràcia eixa coentor ha estat massa freqüent.

Jo crec que ara es respira un altre aire. La volta de la universitat (escola de l'èlit intel·lectual) a la literatura i a la vida valenciana, és un indicati de la nostra època, d'una JOVENTUT QUE RENEGA DE LA SEPARACIÓ DE CLASSES I QUE ESTÀ BOLCADA CAP AL POBLE. Que no busca allunyar-se d'ell sine estar al seu servei. Açò, és un símptoma de la nostra època, i esperem que aquest RETRO-RENT de lo nostre done focunds resultats.

Agustí Ventura.

L'ENSENYAMENT DE LA NOSTRA LLENGUA I EN LA NOSTRA LLENGUA

L'Article I de la Declaració Universal dels Drets de l'Home, disposa lo següent:

"TOTS ELS ÉSSERS HUMANS NAIXEN LLIURES I IGUALS EN DIGNITAT I DRETS I, DOTATS COM ESTAN DE RAÓ I CONSCIÈNCIA, HAN DE COMPORTAR-SE AMB GERMANOR ELS UNS AMB ELS ALTRES".

1968 andemés d'ésser per a nosaltres l'any del Centenari de Pompeu Fabra, ha estat declarat "Any Internacional dels Drets Humans" (XX aniversari de la Declaració Universal dels Drets de l'Home).

Aquesta conjunció d'aniversaris ens porta indefugiblement a una altra conjunció:

Drets de l'Home; Bé. D'acord. Però què hi ha dels Drets de la llengua de SIS MILIONS d'Homes?. ¿No són també totes les llengües LLIURES I IGUALS EN DIGNITAT I DRETS?

Siguem conscients d'aquest problema i de les seues conseqüències.

És la supervivència de la NOSTRA llengua i de la NOSTRA cultura les que estan en joc. I aquesta supervivència només pot ésser assegurada mitjançant el lliure ensenyament i el lliure accés a TOTS els moderns mitjans de difusió massiva de la paraula, el pensament i la imatge, de la nostra llengua.

Tots sabem que l'Institut d'Estudis Catalans ha elevat al Ministeri d'Educació i Ciència (Ministerio de Educación y Ciencia) la corresponent petició d'ensenyament oficial de la nostra llengua. Mentrestant esperem que siga plenament atesa aquesta demanda (a la qual ens adherim plenament), podem oferir-vos:

CURSOS DE LLENGUA VALENCIANA

Orals i gratuïts; dirigits pel professor Joan Mira i patrocinats pel Centre Excursionista de Castelló. Les classes tenen lloc a la Casa de Cultura de Castelló de la Plana. Informació on: Casa de Cultura.c/Major.Castelló.

CLASSES DE LLENGUA CATALANA

Cursos orals i per correspondència organitzats per la Comissió d'Ensenyament de Català d'Omnium Cultural. Informació en les oficines de l'osmentada Comissió: Passeig de Gràcia, 42, àtic. BARCELONA.

CURSOS PER CORRESPONDÈNCIA de LLENGUA CATALANA (VALENCIANA).

Segons text de "Gramàtica Valenciana" de Carles Salvador.

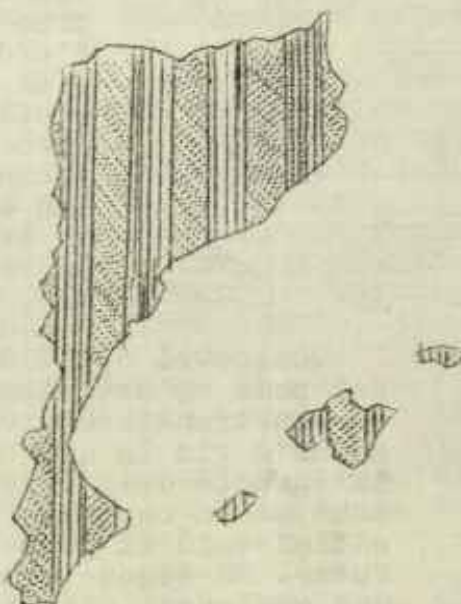
Gratuïts i de lliure inscripció.

Informació: GRUP CASTELLONENC D'ESTUDIS. Comissió d'Ensenyament. Apartat 207 de Castelló de la Plana.

CURSOS DE LLENGUA VALENCIANA

Orals i per correspondència. Organitzats per la Societat d'Ensenyament de LO RAT PENAT. Pot demanar-se informació a: LO RAT PENAT. Plaça de Manises, 3.

(edifici de la Diputació Provincial). CIUTAT DE VALÈNCIA.

Es evident que avui entre nosaltres, assistim a una certa preocupació pel problema diguem, civils col·lectius. L'esmentada preocupació és un fenomen que ens afecta a tots els valencians d'una forma particular, portant-nos a una situació molt confusa. D'una banda, entre els sectors més compromesos, es viu novament la qüestió d'establir si som un poble amb decisió de futur pròpia. D'altra, l'existència d'uns supòsits econòmics i socials fixats en funció d'uns interessos minoritaris ens impulsa a inscriure'ns en un procés de transició col·lectiva.

Resulta aleshores, que, alguns sectors, fonamentalment intel·lectuals, ens han emplaçat a decidir el nostre futur de poble concret. L'actual realitat (assimilació lingüística, manca de sentit comunitari, desintegració regional...) no constitueix en absolut un fet irreversible; doncs, doncs, de nosaltres possibilitar el futur o acabar l'obra del procés despersonalitzador. És cert que alguns nuclis, pensem tot el contrari; el corrent, però, més majoritari entre les esferes intel·lectuals, és partidari de la sensibilització regional, de la vertebració del País Valencià.

Justificar aquest predomini és simple: El País Valencià és sense dubte una unitat (o si es vol un conjunt) amb una personalitat definida i una problemàtica pròpia. En segon terme, qualsevol intent de transformació econòmica o social condueix a una adaptació obligada al fet valencià.

Per altra banda l'absència d'una consciència valenciana no és inexplicable, i avui aquesta explicació, és més evident i visible que mai.

Queda bastant clar que la realitat del país existeix que com a país tenim una problemàtica especial: la de trobar unes institucions escaients i

autòctones. Acceptar aquest punt de partida o supòsit no significa que fem d'ell el problema base central de la nostra problemàtica. Estime que les qüestions d'aquest ordre no poden solucionar-se des de perspectives abstractes.

El país, no és més que una expressió, al darrer hi ha EL POBLE; les classes populars i treballadores a la fi, car les minories detentadores dels centres de decisió econòmica no podem entrar dins del poble, perquè són contràries als interessos generals, llur acció està determinada per la recerca del guany i el profit.

Ens cal anar al poble; constatar llur problemàtica actual, les necessitats insatisfetes, les innumerables situacions de domini econòmic, la regressió econòmica creada per unes classes dirigents retrogrades i insolidàries...etc. D'aquesta forma veurem com les inquietuts de la majoria del poble es concreten en preocupacions urgents i simples: salaris, nivell de vida, hores extraordinàries, vacances i esplai, condicions de treball dignes, emigració, habitatge, ensenyament....

Existeix tot un conjunt de problemes que cal solucionar abans de res. Les esperances del poble no són abstractes de moment; se centren en aspiracions d'ordre econòmic i social. Ens cal oferir a eixes aspiracions unes alternatives desitjables i realitzables. Ens cal obrir el camí de la transformació i la realització del poble.

Qualsevol opció de personalització del país va estretament unit a la via de les transformacions, és més, és aquesta via la que condicionarà la integració dels valencians, car solament en un context de normalitat i satisfacció el poble pot decidir el futur. En segon terme, cal no oblidar que qualsevol plantejament si no va acompanyat d'una sincera voluntat de transformació serà assimilat a les classes burgeses i el poble el rebutjarà.

Les classes populars, existeixen i tenen una problemàtica concreta; els intel·lectuals, no podem oblidar-ho, car

si poble i intel·lectualitat tenen inquietuds distintes (encara que no antagòniques) podríem arribar a una dissociació que no sabem a on ens conduiria.

Així, simplement voldríem que a l'hora de parlar de problemes col·lectius no siguen omesos els problemes econòmics immediats, que tots els qui realment vullguem un PAÍS VALENCIÀ realitzat, treballen al temps per un país lliure de situacions de domini i necessitats populars insatisfetes.

ELS EMPRESARIS INDUSTRIALS VALENCIANS

Normalment, quan la gent parla d'economia valenciana, està oblidant la importància que ací té el sector industrial, rama que té un pes, ja avui, equiparable a l'agricultura i al comerç. Ara bé, les característiques d'aquest sector són difícils de precisar, ja que al País existeixen diversos tipus d'indústries disperses en quant a característiques, volum d'empleu, progrés tècnic, etc..

Ens trobem amb empreses que estan en una línia europea, amb possibilitat de competir a escala internacional, mentre altres, solament abasteixen un mercat comarcal o local. Així, coexisteixen dos tipus de empresa: grans i xicotetes; les primeres dedicades als mercats de fora el País, i les altres a l'interior. Aquesta concurrència és, si més no, anormal. Per una banda trobem a l'empresari que realitza les funcions pròpies, que com a tal sap sacrificar beneficis en favor d'inversions, amb la finalitat de que l'empresa progrés i mantinga el seu nivell i capacitat competitiva. Però, per dissort aquest tipus d'empresa és excepcional al país. Aquesta és la causa de les escasses inversions de capital a la nostra economia.

Per contra, un altre tipus d'empresa, majoritària al País, té un caire familiar i està dirigida amb un aire semblant a com es porten les explotacions agrícoles, sense adonar-se que ací la conducta deu ser prou diferent. En montar la seua empresa sobre unes bases econòmicament modestes i açò li impideix portar a terme els seus desitjos i expectatives.

I un altre tipus d'empresa, formada per aquelles resultants d'una conjuntura econòmica favorable. És fruit de la voluntat d'indpendència del treballador valencià, que no li agrada ser asalarat. Heix aquesta forma d'empresa per dos motius, fonamentalment: per la insuficiència de recursos econòmics que l'obliguen a la modestia i a dependre del joc bancari, i el seu coneixement del mercat local contraposat pel desconeixement absolut dels mercats exteriors. Aquests tipus és el d'empresa majoritària al País; la seua posició és insegura, qualsevol desequilibri l'afecta d'una manera greu. Està indefensa, no pot acudir a un mercat d'aprovisionament de matèries primes, ja que no té capacitat de consum forta; quasi que compra les matèries primes al detall, pel que els seus costos de producció resulten elevats. No pot importar. Va al dia. No planifica, i sempre corre el risc d'afonar-se. No coneix la situació general de l'economia. Produïx per a un nombre determinat de persones que coneix, però que no mai té segures. I es va acostumant a la mentalitat de no fer inversions; té por a l'associació i si obté alguns beneficis extraordinaris, els inverteix en bancals o pisos i no a la seua indústria. Acaba essent desastre. Hi ha una sensació de transitorietat. Al moment en que es dona una veritable concurrència amb l'empresa gran, portarà sempre les de perdre.

Treiem conseqüències: Aquest minifundisme industrial, no és escaient al moment en que vivim. I a diferència del minifundisme agrícola en que el llaurador es dedicava a ell exclusivament, en aquest sector industrial, el director de la producció aprofita qualsevol oportunitat per a fugir d'ell, invertint els guanys en altres sectors i no acceptant les situacions adverses, com fa l'agricultor.

Què podem fer de cara a la salvació de l'economia valenciana: l'empresa xicoteta i les mitjanes més dèbils? És qüestió important i la tindrem que tractar, però diguem per davant, que hi existeixen milers d'associació, de cooperació que salvant la independència i gran part de l'iniciativa, permeten disposar de força econòmica suficient.

Vicent Miquel Diego.

Los Fastos de la Magdalena són, en certa manera una mirada al passat respecte al present; a aquesta Castàlia monada i abrupta i a l'actual Castelló, que el bé no és ecumenical, històrica i uniforme. És falc blanc i pròsper.

La singularitat del trasllat de la muntanya al pla, dona a Castelló un perfil acusadíssim, un gest personal i íntim que es manifesta en la transcendència d'aquest fet. És anar de Castàlia a Castelló, de la dificultat a lo més fàcil, de lo solvatic a lo civilitzat...

És aquest tercer diumenge de Quaresma quan el nostre poble en afirmar la consciència dels seus valors bàsics, pren nou impuls per afanya i desenvolupaments.

Castelló es desborde en alegria. Torca collà en Ramaria, a la seua Castàlia natal. Als llavis de tots els castellonencs tornen les tradicionals frases i cants propis de l'ambient madalonar. És la FESTA PLENA.

Portavau del goig de tots és la al·legria popular que desborde als nostres carrers durant aquests intenses dies, i'abundosa il·luminació les Gaïetes "esclats de llum i color", els castells de foc, les populars "mascletas" i traques, omplint l'ambient castellonenc d'aquest característic sabor fester, presidit per la simpatia, la gràcia i la bellesa de la nostra Reina i Cort d'Honor.

I per últim, en festa desitjar que al mateix temps que rememorem la transcendental efemèrides, ens elevem a un estat de major consciència, de major maduresa, de major cultura, recordant que som valencians, i que ens unifica la nostra llengua, verdadera ànima verbal del nostre poble, d'aquest poble que un dia va guanyar per a nosaltres aquell gran rei en Jaume I.

Vicent PASQUAL

Moltes vegades havem llegit AL VENT, adonant-vos del que representa la nostra publicació, única que integralment en valencià es publica a Castelló.

Però potser molts no sabien que AL VENT és només una de les moltes activitats del GRUP CASTELLONENC D'ESTUDIS, grup que pertany al CLUB D'ESTUDIANTS.

És el CLUB D'ESTUDIANTS una agrupació de caràcter cultural i formatiu que acull al seu si als estudiants d'estudis superiors de Castelló, d'ambdós sexes, que senten qualsevol inquietud per formar-se.

El CLUB D'ESTUDIANTS fomenta entre ells aquestes inquietuds i els ajuda en les mateixes, protégint i encapçant la iniciativa. També té com a missió establir contacte entre els estudiants que requereixen dels estudis a uns altres monesters, deixen Castelló, amb la fi de que no es sentin desamparats, servint de vincle d'unió entre els universitaris i als que són a punt d'ésser-ho. Per a realitzar tot allò dit abans funcionen, amb un caràcter totalment autònom, una quantitat de grups, que amb els adequats consells es dediquen a les diferents activitats que els caracteritzen.

Avui funcionen dins del CLUB D'ESTUDIANTS els següents grups:

CLUB SOCIAL, CINEMA-CLUB, REVISTA PARLADA COMETA, REVISTA ESCRITA "U.H.F.", GRUP RADIOFÒNIC, GRUP DE PROPAGANDA I RELACIONS PÚBLIQUES, GRUP D'EXCURSIONISME, GRUP DE TEATRE, i GRUP CASTELLONENC D'ESTUDIS. Per a la constitució d'aquests grups només és indispensable que uns quants dels seus membres vullguen agrupar-se per a satisfer les seues comunes inquietuds culturals.

Però l'acció del nostre CLUB no es redueix tan sols a la feina feta per aquests grups esmentats, sino que també hem organitzat concursos

literaris, exposicions i certàmens pictòrics i fotogràfics. També cal remarcar l'acció del Club Social amb la seua campanya de promoció social als ravals i suburbis de Castelló.

Això, en síntesi, és el nostre, i

des d'avui vostre, CLUB D'ESTUDIANTS. Jo crec que haurà quedat a la vostra ment un poc del que és la nostra acció. Des d'aquest moment, el CLUB D'ESTUDIANTS (més conegut i "discutit" per les sigles CLUE) us obre les portes.

Josop Manuel SEGARRA i COMAS
President del CLUE.

---ooo0ooo---

PROBLEMES DE L'INSTITUT

Nosaltres, els estudiants castellonencs que vivim a la capital, tenim solucionats un bon grapat de problemes que, en no conèixer-los personalment i directa, als hi fem poc de cas, malgrat la gran importància que tenen des del punt de vista social; i encara més, humà. Es dona el cas de molts joves que viuen a pobles propers a Castelló (alguns no tan propers), i que han de venir diàriament a la capital per poder cursar els seus estudis. Amb la impossibilitat de poder tornar a mig dia a casa, han d'improvisar el dinar on millor els cau, i així no és rar veure com aquests estudiants mengen al Passeig de Ribalta i llocs semblants.

Amb aquest problema sembla que la societat ("única possibilitat de perfecció humana") prefereix perfegonar les seues necessitats materials i tancar els ulls a aquesta vergonya supina. Crec que no costaria gaire posar a cada centre d'ensenyament un local destinat a menjar; a totes les escoles nacionals ja fa anys que funcionen. Això no és sols una obligació de la societat envers llurs membres necessitats, és un deure inalienable.

Potser és apatia per resoldre problemes eminentment humans (sense cap benefici econòmic). Això em confirmaria quelcom que sempre he resistit de creure'm: la deshumanització de la societat. C'ho és tracta simplement d'un d'aquells problemes considerats com "poc importants" (encara que és precis veure'ls amb els ulls ben tancats per a considerar-los com a tals).

Em sentiria ben satisfet si qualseg

vol digno representant d'aquesta societat poguera donar-hi una explicació raonablement digerible, del perquè aquesta aparent indiferència davant problemes tan evidents i de conseqüències tan desagradables per a tants estudiants que no han tingut la sort (?) de néixer a la capital.

BARCELONÉS

El número 98 del setmanari TELE-ESTEL ha estat dedicat al Jocs Florals. M'hi han interessats aglles de Josep Miracle, Josep Faulí, Albert Manent, Octavi Saltes, Antoni Boada, Joan Gich, etc. Els Jocs Florals de la nostra llengua d'enguany, es celebraran a Zúrich, organitzats per l'agrupació "Casa Nostra".

---ooo0ooo---

MORTA DE VALÈNCIA

També a la capital del País Valencià va prenent cos l'homenatge a Pompeu Fabra en el centonari de la seva naixença. Hi han programades conferències a càrrec de Manuel Sanchis Guarnier, Miquel Daig, Ferran Segura de Lago, Antoni Sova, Joan Fuster, Josep M. de Casacuberta, etc. Cal remarcar la important col·laboració de la benemèrita Fundació Miquel.

---ooo0ooo---

Amb motiu de la propera aparició de les Obres Completes del nostre escriptor JOAN FUSTER, serà posada en relleu l'extraordinària importància d'una obra gràcies a la qual ha estat possible vitalitzar definitivament la consciència cívica d'amplis sectors del país. Els valors suscitats per aquesta obra el fan creditor de l'homenatge que li serà tributat, al qual volem aportar la nostra més sincera adhesió.

---ooo0ooo---

LA PLANA

A Castelló, l'Agrupació d'Estudiants Castellonencs ha organitzat una audició de "espirituals" en homenatge a l'assassinat Premi Nobel de la Pau, Martin Luther King. El lloc de celebració va ésser el propi local social de l'A.E.C.

---ooo0ooo---

De Vila-Real dels Infants hem rebut els darrers números de la revista EXAGONO, amb col·laboracions en llengua valenciana (catalana) a càrrec de Pasqual Montoliu. Sembla no poder dir lo mateix del "Boletín de Casa Valencia en Barcelona", la recepció del qual, així, però agraïm molt més si es donessi per informat de quina és la llengua majoritària entre Morella i Elx, obrant en conseqüència.

---ooo0ooo---

MALLORCA

Amb joia recollim la notícia de que la revista LLUC ha començat enguany una nova etapa, totalment renovada i totalment escrita en llengua catalana (mallorquina).

---ooo0ooo---

Editorial Moll torna a llançar al públic la BIBLIOTECA RAIXA. El primer número anunciat és "SOLUCIÓ DE CONTINGUTAT" de Manuel de Pedrolo. Seguiran obres de Francesc de B. Moll, Jordi Suredas, Joan Ràgla, etc. Els volums tindran un preu de subscripció de 50 ptes.

---ooo0ooo---

MONTSIÀ

Ha estat inaugurat el pont nou sobre l'Ebre, a l'eixida d'Amposta, a la carretera de València a Barcelona.

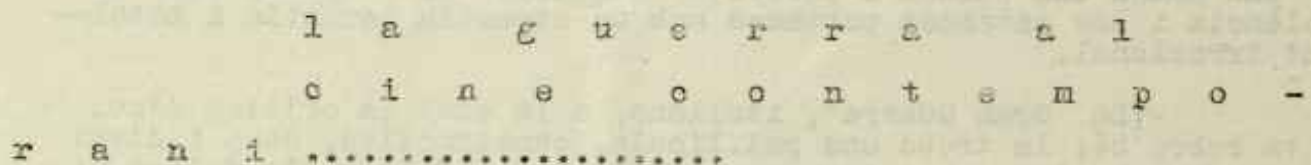
---ooo0ooo---

ROSSELLÓ

Han estat anunciats los dates del Festival musical de Prada: 25 de juliol al 5 d'agost. Encara no és segura la participació personal del mestre Pau Casals.

I parlant de Pau Casals, tenim la satisfacció de dir que ben recentment ha rebut al Waldorf Astoria de New York el Premi Llibertat d'enguany, que li ha estat atorgat per una prestigiosa fundació americana.

---ooo0ooo---

Als nostres dies el cine és un dels més importants mitjans de comunicació d'idees. I el seu efecte sobre la gent encara és més important que els dels altres mitjans de comunicació (premsa, ràdioetc.), perquè mentre en aquests s'exposen els fets i les idees de manera clara (encara que adulterada generalment) al cine l'espectador n'a veure un espectacle, generalment a passar-s'ho bé, i adopta una postura de defensa, vull dir NO adopta una postura de defensa contra la propaganda dissimulada que rara l'argument porten quasi totes les pel·lícules: propaganda d'idees, de concepcions de vida..

Una pel·lícula de guerra, per a ser conscient, i no deformadora, davant el fet de la guerra, hauria d'arribar a plantejar-se no ja uns horrors o unes particulars conseqüències de la guerra, sino el problema bàsic d'ella: el de la seua validesa i eficàcia.

El mal de tot açò, com hem dit, és que el públic enlluernat per aqueixa muntanya de propaganda bel·licista -propaganda psicològica- s'acostuma a pensar que la guerra és un mal inevitable.

I açò és l'important. Dos dels homes més grans del segle ens ho recorden: Sir Bertrand Russell, filòsof i Premi Nobel ens diu: "Per a destruir la guerra, primerament hi ha que canviar els hàbits mentals" i que "solament disminuint el temor es podrà augmentar la llibertat" ("Realitat i ficció") I el Papa Joan XXIII diu: "És un objectiu reclamat per la raó. És evident o almenys deuria d'ésser-ho per a tothom que les relacions entre les comunitats polítiques, com les relacions entre els particulars han de ser regulades sense recórrer a la força de les armes, sino a la llum de la raó. siga en

SICÀNIA EDITORA

Llibres en llengua valenciana • Llibres en la nostra llengua

Llibres en la llengua dels valencians, catalans i balears

Defenseu la nostra cultura • Parleu la nostra llengua

Llegiu llibres valencians. Regaleu-ne

SICÀNIA vos recomana:

TAST D'ETERNITAT (poemes).

Per Joan Valls.

PARLEU BÉ!

Per Carles Salvador.

NARRACIONS ALACANTINES.

Per Jordi Valor.

ANTALOGIA POÈTICA DE LLORENTE.

Estudi i notes de Carles Salvador.

BALADRE (poemes).

Per J. Mascarell.

VOCABULARI VALENCIA-CASTELLA.

Per Francesc Ferrer.

**OBRES VALENCIANES COMPLETES DE
V. W. QUEROL.**

Estudi i notes de Lluís Guarner.

D'AMAR-TE, AMOR.

Per Xavier Casp.

**ELS VALENCIANS PINTATS PER ELLS
MATEIX.**

Per Enric Soler Godes.

L'ÚLTIM SERV.

Per Maria Ibars.

DELERS DE JOVENÇA.

Per Antoni Igual Ubeda.

A L V E N T

Any V - 2ª època - nº16

Portavou del GRUP CASTELLONENC
D'ESTUDIS (Club d'Estudiants)
Inscrit en Registre d'Associacions,
nº8 local, 1058 nacional.

Amb llicència eclesiàstica

Redacció: Apartat 207

Impressió: Tallers Gràfics del
Palau Sisbal, i per gentilesa
de l'Associació "EL VENT"
C. MALLA DE LA PLANA Maig 1968

S U M A R I

EDITORIAL (REPRESA)

IDEES

"Punyent"

I CENTENARI DE LA NAIXENÇA DE POMPEU FABRA

Albert Sánchez-Pantoja i Domínguez

DADES IMPORTANTS EN LA VIDA I OBRA DE MESTRE FABRA

Comissió Organitzadora de la Commemoració del Centenari

LES MINORIES I EL POBLE

Agustí Ventura

QÜESTIONS CIVILS

V. Àlvarez

ELS EMPRECARIS INDUSTRIALS VALENCIANS

Vicent de Miquel i Diego

CASTELLÓ ACTUALITAT: FESTA PLENA

Vicent Pasquel

QUÉ ÉS EL CLUE

Josep Manuel Segarra i Comas

PROBLEMES DE L'INSTITUT

Joan Manuel Pilar

INFORMACIÓ COMARCAL

PÀGINA POÈTICA

LA NOVA CANÇÓ

Frederic M. Rivas i García

LA GUERRA EN EL CINE

Carles Guitart

CONSELL DE REDACCIÓ

Mn. Joaquim Amorós Pvre.

Albert Sánchez-Pantoja i Domínguez

Frederic M. Rivas i García

AL VENT no es ven al públic. És el
Butlletí intern del C.C.d'E. per als
seus socis, amics i protectors.

UB
Biblioteca General
CEDOC